

K R O N I E K.

□ □ BOEKBESPREKING. □ □

CYRIEL BUYSSE, *Zomerleven*. Bussum, C. A. J. van Dishoeck, 1915.

De opmerking is, geloof ik, al herhaaldelijk gemaakt, en zij kan dan ook moeielijk achterwege blijven, bij de bespreking van dit vóór den oorlog geschreven (en in een tijdschrift gepubliceerd) dagboek: het maakt een gemengden, en zeker niet den gewenschten indruk, te lezen, nú, van Buijsse's heerlijk rustig zomerverblijf op zijn Molenberg in Vlaanderen, van zijn overgegeven meeleven met de natuur en zijn onbezorgd genot van haar schoonheid, zijn genot ook vooral van landelijke stilte en veilige vree. Zeer jammer is het, dat ook dit bóekje niet meer vóór den oorlog kon worden uitgegeven, het zou dan zeker méér, en zuiverder, gewaardeerd geworden zijn. Ja, men zou het zich, gedurende Augustus en September 1914, de dagen der verschrikking, en opnieuw in den afgeloopen zomer, met weemoedige liefde hebben herinnerd. Men ware er aan blijven terugdenken als aan een genotvol bezoek gebracht in een schoon land en aan een vreedzaam gelukkig man, kort voordat aan dat land door woeste oorlogsoverweldiging een gruwelijke ramp werd bereid. Doch wie deze dagboekbladen nu pas leest, nadat de gedachte-associatie: oorlog, verwoesting, ellende, onafscheidelijk is geworden van het woord België, het begrip Vlaanderen, die zal wel al zijn best moeten doen om zich voor te blijven houden, dat zij minstens twee jaar geleden geschreven zijn, om er, met het litterair genot, niets dan dien stillen weemoed van te ondervinden, want vergeet hij dat een oogenblik, dan zal een zekere wrokkigheid (hoe onbillijk ook!) moeielijk zijn te overwinnen, tegen iemand die nu nog durft gewagen, en zoo vreugdevol, van een in heer-

lijk-rustig, en kinderlijk-egoïstisch genot doorgebrachten zomer... in Vlaanderen!

Buijsse heeft het ons daarenboven niet gemakkelijk gemaakt, bij de lezing van zijn boekje den oorlog te vergeten. Al op bladzij 5, op den datum 25 Maart, komen wij dit tegen:

„Grijs. Alles kil en dof-grijs, als gisteren. 't Is geen weer om uit te gaan; 't is een weer om couranten te lezen.

„Laten we dan beginnen met 't interessantste: het sportnieuws.

„Voetbal.

„Een groote, internationale wedstrijd heeft plaats gehad en de vertegenwoordigers van een heel klein land hebben de vertegenwoordigers van een heel groot en machtig land geslagen. De verslaggever van mijn courant noemt het een historische gebeurtenis. Hij heeft menschen gezien die vreugdetranen schreiden; anderen, die van ontroering een flauwte nabij waren.

„Bravo! Bravo! Heerlijk! Ik ben heelemaal verzoend met mijn courant, die mij anders zooveel saaie kost te slikken geeft. Maar ik lees verder in het blad en al gauw komt de gewone ontstemming.

„Ik lees van een kleine, nietige mogendheid, die, desnoods met kracht van wapenen, haar heilige, traditioneele, nationale rechten, tegen de aanslagen eener zeer sterke, groote mogendheid zal verdedigen!

„Die onzin ergert mij alweer geweldig. Welke sombere bruten, welke volslagen imbecielen, welke definitieve crétins en idioten zijn er dan wel aan het bestuur van dat kleine land om, in deze eeuw van beschaving en vooruitgang, nog zulke stomiteiten te durven verkondigen: Waarom vragen ze niet meteen een conferentie van diplomaten in 't Vredespaleis of een congres op Meerenberg?

Komaan, heeren, wees nu toch verstandig en leert voetbal spelen: Vijf ministers als „forwards”, drie als „half-backs”, twee